

تأثیر آموزش مبتنی بر قصه گویی بر خلاقیت دانش آموزان و اعضاء مراکز فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شهر بندرعباس

شیوا سلجوقی

پرسنل شاغل در اداره آموزش و پرورش ناحیه ۱ بندرعباس

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر قصه گویی بر خلاقیت دانش آموزان پایه پنجم و ششم عضو مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شهر بندرعباس انجام گرفته است. این پژوهش، از نوع شبه آزمایشی باپیش آزمون و پس آزمون، گروه کنترل است. کلیه دانش آموزان دختر و پسر مقطع ابتدایی شهر بندرعباس تشکیل دهنده جامعه آماری پژوهش بود. نمونه تحقیق شامل ۲۵ دانش آموز دختر و ۲۵ نفر دانش آموز برای گروه کنترل بود. از آن جایی که این تحقیق از نوع شبه آزمایشی بود گروه آزمایشی به مدت ۴ ماه آموزش دیده و در این مدت گروه کنترل به روش سنتی آموزش دید. داده های مورد نیاز برای خلاقیت آزمون خلاقیت پیش آزمون و پس آزمون به دست آمد و با کوواریانس تحلیل شد: نتایج نشان داد که آموزش مبتنی بر قصه گویی باعث افزایش خلاقیت گروه آزمایش شده است که در سطح خطا ($P < 0/001$) معنادار بود. بنابراین آموزش مبتنی بر قصه گویی در آموزش تاریخ نسبت به روش سنتی کارایی بیشتری داشت و دانش آموزانی که با روش آموزش مبتنی بر قصه گویی آموزش دیده بودند خلاقیت و پیشرفت تحصیلی بیشتری را از خود نشان دادند.

واژگان کلیدی: خلاقیت، آموزش مبتنی بر قصه گویی، روش تدریس سنتی قصه گویی، درس تاریخ.

مقدمه

زمانی وادار کردن شاگردان به حفظ مطالب درسی، از طریق گوش دادن به سخنرانی معلم بدون توجه به درک مطالب و نحوه تفکر، روش عمده آموزش محسوب می گردید. اما آن چه که امروزه در آموزش بسیار مهم و حیاتی به نظر می رسد این است که باید به شاگردان کمک شود تا مهارت خود را در تفکر و استدلال افزایش دهند و اطلاعات موجود را پردازش کنند و آن ها را به کار برند. همچنین در حین آموزش زمینه و تجارب لازم برای برقراری صحیح روابط اجتماعی و همدردی و همدلی با دیگران فراهم گردد و این شرایط در پرتو روش های آموزش معلم میسر است (یحیی محمودی، ناصح، صالحی و تیزدست، ۱۳۹۲).

هنر قصه گویی جایگاه خاصی بر پیشبرد برنامه های آموزشی دارد و تجربیات واقعی و محفلی شایان در اختیار شنوندگان خود می گذارد. تأثیر این هنر به حدی است که دانشمندان تربیتی در قرون جدید از آن به عنوان روش اساسی در آموزش براساس تئوری های جدید آموزش و پرورش استفاده از وسایل توضیح و تشریح در تدریس اهمیت بسیار و تأثیر قطعی دارد (غنی، ۱۳۸۲).

داستان گویی که در ردیف توضیح و تشریح مطرح است به تثبیت و افزایش معلومات کودکان و نوجوانان یاری می رساند. به علاوه، چون با طبیعت کودک نزدیکی دارد، موضوع مطالب را جالب و دوست داشتنی می کند و با تحریک امیال طبیعی آنان و عواطفشان رغبت به یادگیری پدید می آورد.

قصه به سخن یا نوشته هایی از روزگاران قدیم و جدید اطلاق می شود که در آن شخصیت های گوناگون خیالی یا واقعی ماجراهایی می آفرینند. قصه ها از روزگاران قدیم برای آموزش و انتقال تجربه و تاریخ هر قوم از نسلی به نسل دیگر پدید آمده اند (مهاجری،